

Spolupráce sborovny – zážitky z cest s ČŠI

JARMILA KUBÁŇKOVÁ

Vím, že dnešní článek míří do Letního speciálu pro ředitele škol, kteří si v době jeho čtení (doufám) užívají zaslouženého odpočinku. Uzávěrka tohoto čísla je však na konci dubna a mě čeká další cesta s ČŠI k šetření stížnosti. Jednou ze slabin, na které při takových cestách do škol narážím, je spolupráce sborovny. Dnes se tedy chci podělit o své zážitky z cest, které mohou sloužit jako následovánímohodné tipy, jak dobrou spolupráci ve sborovně ukázat i (nezvané) návštěvě.

Chci říct hned na začátku, že vím, že podnět k příslušnému krajskému inspektorátu ČŠI může podat jakýkoliv rodič z mnoha důvodů. A že některé důvody mohou být pouze zástupné, protože řešení těch „pravých“ (např. osobní msta, mocenské boje v rámci obce, vyřizování účtů za předchozí události v rámci profesní kariéry) nemá v kompetenci žádný veřejný / státní orgán, tedy ani ČŠI. Tedy že ne každá podaná stížnost je a priori důvodná.

Již před samotnou cestou do dotyčné školy jsem obvykle seznámena s obsahem stížnosti. A tyto stížnosti se pohybují v rozmezí několika řádek až po mnohastránkové texty. A i slohových útvarů je zde využito mnoho – od prostého popisu toho, na co si pisatel stěžuje, přes citově zabarvené líčení vnitřních pochodů všech zúčastněných až po dadaistické texty.

Na úrovni spolupráce v rámci školy lze však usuzovat již z těchto stížností, které velmi často obsahují i korespondenci stěžovatele s jednotlivými pracovníky školy. A samozřejmě i poznámky a otázky, proč se např. každá z učitelek chová jinak. V tomto ohledu považuji za ukázkovou odpověď jedné ze zástupkyň, která na mnohastránkový e-mail obsahující mnoho návrhů, co by která z učitelek měla dělat proto, aby se ve třídě dobře učilo, mj. odepsala: „Je na nás učitelích ... domlouvat, vychovávat, učit děti toleranci a vzájemnému soužití“. Jiná skvostná odpověď na podobný e-mail zněla: „Děkuji za informaci, zítra to ve škole probereme a dáme Vám vědět“.

Pochopitelně nevím, do jaké míry školy opravdu udělaly to, co jejich zástupkyně napsaly, nicméně rodičům (i inspekci) jejich sdělení vydává jasný signál – my tady ve škole spolu mluvíme, máme jednotný cíl a případné protichůdné názory si ve sboru probereme za zavřenými dveřmi. A až se domluvíme, dáme vám vědět.

Po přivítání ve škole a usazení v ředitelně přichází na řadu seznámení ředitele/ředitelky školy s obsahem stížnosti. Chápu, že to není nic příjemného. A to zejména v případech, že se potíže s daným zákonným zástupcem táhnou už dlouhá léta a podání stížnosti ČŠI je jen jakýmsi vyvrcholením dosavadních sporů. O to více si cením, pokud od vedení školy slyším něco takového: „Asi Vás nepřekvapí, že mám na věc jiný názor než stěžovatelka. A chci Vás ujistit, že jsme o této žákyni mluvili mnohokrát jak v rámci školního poradenského pracoviště, tak pedagogických rad. A nakonec jsme se shodli, že to budeme řešit...“

I kdybychom poté v rámci šetření dospěli k názoru, že postup školy nebyl adekvátní situaci, tj. stížnost je určitěm bodě důvodná, tak mi toto vyjádření pana ředitele či paní ředitelky přijde daleko sympatičtější, než když nám sdělí něco v tom smyslu, že se snaží a koná, ale není s to přimět svou zástupkyni / metodičku prevence event. jiné členy sboru, aby se snažili a konali též. I kdyby to byla pravda, v rámci šetření stížnosti je to zcela irelevantní poznámka; kromě toho k manažerské roli ředitele patří i vedení týmu.

Jiným typem otázky, která se dotýká spolupráce sborovny, je výměna informací o důležitých událostech v životě žáků. Pravděpodobně nejednomu z nich během pandemie covidu-19 zemřel některý z příbuzných. A někdy toto zákonní zástupci škole i sdělili. Obzvláště pokud takových úmrtí postihlo danou rodinu několik, naprosto chápu, že rodiče neměli energii sdělovat to každému z vyučujících zvlášť, ale sdělili to např. jen řediteli / třídnímu učiteli. A očekávali, že budou tuto zprávu tlumočit dál. Pokud tedy v následujících měsících učitelka v hodině výchovy ke zdraví pronese něco jako: „Tak jsme ten covid ve zdraví přežili, z toho můžeme mít radost,“ přičemž ve třídě sedí několik dětí, které přišly o prarodiče / jiné příbuzné / známé, tak je to z pohledu rodiče důvod k stížnosti na neetické chování.

Ze zkušeností vím, že je velmi obtížné jednak rozlišit, co je ta informace, která patří celému sboru, a jednak současně tyto informace předávat tak, aby došly k těm, kteří je potřebují, a nezahltily ty, pro které jsou nepodstatné. To ovšem rodiče nezajímá, a tak se mi pořád jeví jako lepší zákonnému zástupci napsat, že vás to mrzí, event. že chápete, že není její povinností informovat každého jednotlivého pedagoga, než mu sdělit, že třídní práce nebude obcházet celou sborovnu, protože to není jeho zákonná povinnost.

Vážené ředitelky a vážení ředitelé, vaše práce je náročná sama o sobě. Proto vám přeji, abyste si v létě dobře odpočinuli a abyste se na konci srpna opět sešli se svým týmem, který se umí domluvit a umí spolupracovat. Abyste se za něj mohli svou autoritou postavit, hájit vaši společnou práci a dokázali uznat i vaše společné chyby.

Mgr. Jarmila Kubáňková, Ph.D., metodička služeb 116 000 a 116 123, statutární zástupkyně Cesta z krize, z. ú., považuje při spolupráci za nejdůležitější schopnost dívat se na potíže jako na překážku na společné cestě. A ochotu tuto potíže společně překonat. „V ideálním případě se u toho ještě pobavit, i když je to někdy velmi suchý humor.“